

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasznos példányért 6 kr. ... Kéziratok vissza nem adtnak.

Hirdetés.

hitelintézetét el betöltendő ... javadalma.

Állásra

november hó 24-ik ... Imre urnál, vagy az ... elfogadtatnak; a je ... ríratnak.

november 10-én, ... egyesületi takarékos és ... tőzét igazgatósa.

Reszkedés.

... hogy Kismester-ur a 1441-dik

Edésében

RÖSBOROK

... folyton 50 lite es hordokban

... irtig.

... asról kezeskedem

ER MÓR

... kereskedő Debreczenben.

... Diószegen.

... gyorsan ezek zöteinek. Hely-

... atnak és pedig oly formán, hogy

... megrendelések nálam és B.

... özvetlen ottan levő pincreimóol

... k meg.

TNAK.

KITÜNTETÉS SZÉKES-FEHÉRTAR ... 1879

... iven,

... et.

... legjütá-

... közzéteszek.

... ada tulajdonos.

... 1871-ben.

... 1871-ben.

... 1871-ben.

... 1871-ben.

Uj áldozat.

Mindhiában van az Kegyelmes ur! Nem bírjuk, isten bizony, nem bírjuk tovább. A földbírtokos már régóta csak árendása a jószágának; a kereskedő csak ügy-nöke a boltjának. Akármire nézünk, nincs pénz, nincs vételkés, nincs forgalom, nincs vállalkozás. Gazemberek és becsületesek buknak halomra. Fűbe-fába kapaszkodik mindenki, mert mindenkinek megnehezült az életföltele.

Miért tagadnám, a magyar alkotmány mostani formája igen szép dolog — önkre nézve. Tekintetes urból Kegyelmes urrá lenni — ez nem kis haladás. Aztán szűret van a központon. Ma bankalapítás, holnap vasutnyélbentés, holnapután konverzió, később vizszabályozás, azután ordóosztogatás, néha vasutállamosítás, olykor államjóság-bérlés, gyakran jószágigazgatás — ez mind szűretet valakinek. Szűrete a bankárnak, vállalkozónak, az engedményesnek, syndicat-usnak, a bérlőnek, az igazgatónak, a baggerőzőnek, az ordólíferánsnak, a közbenjárónak. A szűretelő szája nincsen bekötve. Ez hát jó neki.

De a többi tizenöt millió nem szűretel, hanem panaszkodik. Mi is történt velünk husz év alatt? Háromszor annyit kell dolgoznom, hogy megháromszorozott adómat kifizessem. Fiamból, unokámból vajlon mi lesz az államadósság súlya alatt? Miként fogják állfízetni? S ha ki nem fizetik, miként buknak el államostól. Sajónak, Mohácsnak vértengeréből kiustak őseink. Az állampapírok tengere el fog nyelni könyörtelent.

Egy fikcióért. Nagyhatalom vagyunk. Pedig nem igaz. Mert semmi sem történik a mi akaratunk szerint, hanem minden úgy történik, a hogy mások diktálják.

Mikor az urf többet költ jövedelménél, elveri tőkéjét, váltón lovagol, szédeleg, hazudozik, adósságból fizeti adósságai kamatját, tudjunk a következményt. Családjának, barátainak és onmagának megteszi az utolsó jó szolgálatot a revolver. De az állam nem löheti magát föbe.

Olykor nagy becse van a lelkesedésnek. Ez egy olyan erő, a melynek sem ruganyosságát, sem határait nem tudják megmérni. Ha nincsen tárgya, olyan mint a gőz edény nélkül. Szétfoly hatás nélkül; jelenlétét nem látod és nem érzed. De ha tárgya van, láthatatlan kezek összehömörítik, a pelyhekből lava, a csöppekből folyam lesz. Lelkesedés nélkül edügnak a pénzünket; lelkesedés mellett levetkezünk s meztől kérdezzük: hol az ellenség?

Pénz- és veradót kívántok tőlünk Nagyuraim. Megadjuk. Cserébe adjatok nekünk Eszmét. Hadd legyen, a mit szeressünk, a miért áldozunk, a mit éltesünk haldokló ajakkal.

Uj áldozatot kértek. Kívánjátok, hogy a művelt ifju ne egy, hanem két évig szolgáljon; hogy a honvédség ezentúl ne kiegészítő, hanem lényeges része legyen. Minek? A közös hadseregnek. Mi az? Ismerek cseh, dalmát, horvát, lengyel, német, magyar aspiratiót. Melyiket vallja magának a »közös hadsereg? Huszomból, eszontomból, véreimből van az a katoná. De mikor indul, de mikor harcol, nem erettem indul, nem miattam harcol. Az európai államrendszert két fogalom tartja fön, alakítja át és jegeczeni önczéli individuumokká. A Haza és a Nemzetiség fogalma. — Hol a »közös hadsereg« haza? — Mi a »közös hadsereg« nemzetisége?

Jó lesz körül nézni Kegyelmes uraim! Minden lobogóra van valami irya. Cél, törekvés, aggodalom mindentől összeforrasztotta a hadsereget a néppel. Nincsenek többé szoldosok. Koroskörüli nemzeti véd-erő van. A soldateskát honvéddé alakít-

totta a korszellem. Csak a közös hadsereg lobogója nincs még beírva. Ez a késedelmezés keservesen megbosszulhatja magát. Ne sajnáljátok tőlünk azt az egy szót, mikor mi mindent szívösen adunk érte. Bizony mondom, senki sem lesz kü-lömb támasza a Trónnak, mint a magyar hadsereg. A Hazát sem védi úgy meg senki. Több pénz, több katoná, hosszabb szolgálati idő kell nektek. Megadjuk. De cserében ti is adjatok valamit. Nem a valóságot kérjük egyszerre és átmenet nélkül. Adjatok legalább Roményt. Egy de-rengő sugárt a mindent átható és mindent gyógyító reményből.

A katonai pályá ma életmód. Tegyetek hivatással. Nagy lesz az erőnyeres, ha a kevelységet az öntudat, a kaszárnyát a haza, az oktroyált nyelvet a nemzeti nyelv s a bizalmatlanságot a szeretet váltja föl.

Kegyelmes uraim! Így nem bírjuk tovább. Erélyünk megtompul, akaratunk elernyed. Ugy még sokra mehetnénk. — Ma még nem késő. Használjátok fel e rövid időt!

Zongor.

Országgyűlés. A képviselőház november 12-iki, az őszi ülésszakban első ülésének tárgya volt a konverzióról szóló törvényjavaslat. Az ellenzéknek feltétlenül sikerült konstataálni, hogy a szóban levő pénzügyi művelet, nem konverzió, hanem csak prolongáció. A határidőkre nézve a meghatározás épp oly inautentikus, mint a kurzusra vonatkozó számítások, melyekkel senki sem lehet tisztában. A vitát Hegedűs Sándor kezdte, ki mindazt elmondta és csoportosította, a mit a javaslat előnyére elmondani lehet. Utána Horváth Nándor szólalt fel s szakszerűleg és a részletek perciz meghatározásával, megmutatta az érem másik oldalát és melegele a hasznát a hátrányait egybevetve. Igen találóan mondta, hogy a javaslat nem is konverzió, hanem csak moratorium. A kormány törvényjavaslatát védte báró Rosner Ervin, ki a következő szónokok részéről alapos czáfolatokban részeselet. Helfly Ignác beszédeben kimondta, hogy a javaslat csak hid, melyen át Tisza Kálmán vissza akar menni a belügyminiszterumba, s a pénzügyeket fia talabb vállakra bízni. Tisza Kálmán pénzügyminiszter hosszabb beszédeben polemizált Horváthszal és Helflyvel; s álláspontjának védelmére, mint mindig, ugy most is vadalódzott. De sem azt, hogy a javaslat egy evtizedre megkötö a valódi konverziót, sem pedig azt, hogy előnyei mellett aránytalanul súlyos terheket tartalmaz, nem tudta megdönteni. A s both Janos rovid felszólalással védte a javaslatot, s Hofly Pál utána egy valóban jeles számtani beszédeben minden oldalról kimutatta a javaslat pénzügyi hátrányait, — egyszerűen kiszámítva azt, hogy 800 és 900 millió közt variál, az az adósságtöbblet, mely a magyar állam e javaslattal magára vállal. Végül Orban Balázs szolt, néhány jozú mondással kelten tetzesést és deraltseget. — Az ülés elején Iranyi Daniel benyújtotta indítványát, hogy a kerénynyel megtanadt választások ügyében független bíróság iteljen.

Belföldi hírek. A Petőfi társaság vasárnap ilesen felolvasott Prém József egy »Született törvényhozó« cz. novellát; A b r a n y i Emil egy »Meg van írva« cz. költeményt; Tolnai Lajos felolvasott verseket a Temerkék nevű atiór Jeszzenszky Danó, budapesti m. kir. közjegyzőtől, Tucek Annától pedig novellát Komocsi József. Zart ulesben Fischer Sándor Petőfi nemet elterője, a tarsulat tiszt. tagja lett. 500 frank pályadíjat tűznek ki költői műre és az összes Petőfi-reliquiákat — az akademiában helyezik el. Ket uj honvédszázalóalj, 73. és 94. fog felállítani; Budapestben és Szabadkán. A kormány visszavonta azon aug 18-iki rendeleteit, a mely szerint a nem katolikusok a szentszek előtt folyó perekben személyesen nem kötelesek. Pulszky Ferencz akadémiai tagságának 50 éves jubileumát lakomával ütek meg az akadémikusok, a Fabinyiug ó. min. tiszteletere pedig a kir. tabia bírói adtak bankettet.

Külföldi hírek. A »Pesti Napló« kezdte és most már a »Times« is figyelmetet azokra az igazságokra, a melyeket ellenünk Szerbiában folytatnak; intzi ezeket Rusztics, Milán király kegyencze. — Oroszország angol és francia bankárokkal csakugyan megkötötte az 500 millió nagy köl-

csönt. A borkii katasztrófa alkalmával a czár erős izomzuzódások szenvedett, s a czárné is kapott sok vérvesztéssel járó sérüléseket a kezén. — A r a b s z o l g a k e r d e s r e vonatkozólag Angolország, Németország, Franciaország és Anglia közt létrejött megállapodás, mint Londonból jelentik, abban áll, hogy Mozambiktól Szuakimig agyunaszadokból kordont vonnak s a megállapodásban részes hatalmak mindegyikének jogában van, bármely gyanus hajót, mely az említett országok valamelyikének a lobogóját viseli, megmoztoni. C a n o v a s ellen, kinek kormánya hivásotól felnek, nagy tüntetések folynak Madrid utcáin közelebb egy kódobás Canovas nejét is megebezte.

Uzsora-törvény és uszora-per.

(Két közlemény.) Debreczen, november 10. (I) Vanunk, a kik a törvényhozői bölcesség non plus ultrájának tartják az 1883. évi XXV. törvényzikket. Jó, hogy vannak; a mi III. kerületünk jámbor választó polgárainak ez a tudat különösen jól eshetik. Hogyne mikor az ő képviselőjük volt az uszora-törvény előadója igaz, hogy aztan erre mi más kerületbeli, kevesebb jámbor választók azt mondhatjuk, hogy bezzeg meg is látszik rajta, — már t. i. a törvényen. Minthogy azonban a mi III. kerületünk tisztelt képviselőjének általánosan ösmert szerénysege ezen nyilatkozatot még dicséretnek találna venni: ki kell jelentenünk, hogy a mi urunk Tisza Kálmán minden jóban bővölködő uralma alatt sem született ennél rosszabbul készült, rosszabbul alkalmazott törvényünk.

Merészen hangzik ez a kijelentés? Elhiszük. Annyi rossz közt valamire rámutatni, hogy ez a legrosszabb, nem a legkönnyebb. Választásunkat azonban, azt hiszük, minden elfogulatlan itelő helyeselni fogja, ha meggondoljuk, mekkora mélységben ásta alá szerencsétlen társadalmunkat a modern élet két kimagasló bűne: a sikkasztás és az uszora. Hogy ez a két bűnselekmény akárhányszor mily benső viszonyban is egymással, azt gondolkodó főeknek felesleges volna bizonyítgatnom. Messze is vezetne tárgyamtól s itt inkább az összefüggésnek csak azon külső képre akarok rámutatni, mely első pillantásra hangosan hirdeti annak egető szükségét, hogy ez a két iparág, (mert valóságilag aza lett mindakettő, oly szemermetlen nyúltsággal grassálnak legalább mindentű, hogy túrt sőt megengedett voltok azonnal szemünkbe ötlük) ha kell rendkívüli eszközökkel, de gyökereiben, de a kesedelem nélkül megrendszabályoztassék.

Az eddigi eszközök, a törvény rendes utján elégtelennék, tehetetlenek bizonyultak. A sikkasztások elhárapódzó epitemiájáról ezuttal nem akarok szólni. Eleg lesz a szomorú mulatságból, a sikkasztó urak hű és odaadó szövetségeseivel áltunk szóba. A bűn eredendő. Ez emberi nagy erények fényét az egész let nagy tragodiáján végigkiserik a bűnök sötét árnyai. Ezeket nem lehet felderíteni, épp úgy mint azokat nem lehet elhomályosítani. Örök emberi erények, örök emberi bűnök. S az élet visszassága nem is annyira az erény és a bűn harcában, mint inkább azon aránytalanságban nyilvánul, melylyel az emberi itelet az erénynek jutalmát s a bűnnek büntetését osztogatja. Így történhet meg, hogy akárhányszor büntetés helyett gazsaga gyümölcsének nyugalmas élvezetet fogja jutalmul nyerni a bűnös, míg a — ki-tudja mily emberfeletti nemes küzdelemben elbukó áldozat, becsületesen romjai alá temetkezhetik.

Am sorozzuk ezt is az árnyak közé. Mondjuk, hogy ez is ott gyökeredzik a többi kiruthatatlan bűnök talajában. Senki sem kívánhatja a társadalmi jölet örétől, a törvényről, hogy az begyógyítson minden sebet, eloszlasson minden nyomort. De orvoslást, enyhítést követelhetünk. A kurzusló nem orvosol, nem enyhít, a betegséget elmergesíti, a halált közelebb hozza. Az uszora-törvény ilyen kurzusló. Volna valamely törvény a legjobb, átdásában kiszámíthatatlan látásu: senki sem követelhetné tőle józan emveri elmével, hogy minden bajt egyszerre megszüntessen; talán hosszú evek során át fog mutatkozni a gyógyulás első jelensége. De ott, a hol a visszases mindennapi jelensége, a hol a betegség a gyógyszer alkalmazása után ujult erővel pusztítja a megrongált szervezetet: biztosra vehetjük, hogy a mit első elnevezésünkben talán hajandók voltak az emberi fejlődés lassu menetének betudni, az nem egyéb, mint a gyógyításra szánt intézmény inhaerens rossz-sasága.

Ot teljes éve, hogy az uszora-törvény megalkottatott. Ki merne akkora optimismust — egyebnek is nevezhetném — elárulni, hogy azt állíthatná, miképen azóta kevesebb az

uszorás, kevesebb az áldozat? Nem az utóbbiakat akarjuk védelmükbe venni. Akárhányszor osztoznak ezek az uszorosok eszlekményének erkölcsi beszámításában. De annyi bizonyos, hogy öt esztendő alatt mutatkozni kellett volna az uszora-törvény társadalmi hatásának. Mutatkozott is fájdalom, mert annak bő köpenyege alatt az eddig mindenki által ismert uszoras kényelmessn elrejtözve szöheti hálóját.

Az uszora-törvény nem mondja meg, mely eszlekmény kéri az uszora vétéséget. Széles alpra fektetett difinitiója szerint uszora lehet a legártatlanabb természeti kölcsön és ki fog menekülni a büntetés alól, maga Shylock. Tiszteljük a bírói bölcs belátást, de nekünk vagy esküdtszék kell, vagy a büncselekményt szabatosan meghatározó törvényhez kötött bíróság. A kettőnek feladatát összezavarni a legvégzetesebb tévedésekre vezet. Es az uszora-törvény ezt teszi. Zavarosak lévén már fogalmi is, a gyakorlatban sem okozhatnak egyebet zavarnál s ebben a zavarban jó kedvel halász a mosolygó uszoras.

Uzsora-perék igenis tétettek folyamatba szép számmal. Ambar a kisebb és nagyobb fajta uszorasok rengeteg számához képest, nem mondhatjuk, hogy bíróságaink restantiát az uszora perek valami nagyon szaporitának. Megvalljuk ugyan, hogy az igazságszolgáltatás felelőssége sokkal megegyezőbbnek találjuk, hogy ha a bűnös egészen ildozes nélkül marad, mintha bíróság elebe álltva, az utóbbi a kiderített bűnrel szemben tehetetlenek bizonyul. Uzsora-peréink nagy része pedig ezt az éptületes látványt nyújtja.

Mi hát ennek az oka? Az emberi méltóság tiltja annak fellevesét, hogy a gonosztevők oly tünémenyesszerű lángésszel bírának, melylyel nekik eszlekmények következményei alól menekülni állandóan sikerül. Ha nem áll ez a fellevés a gonosztevőkre általában, annál kevesebb állhat azok egy bizonyos fajtajára nézve és így nem áll az uszorasokra sem. Nagy igazság rejlik magyar közmondásunkban, mely szerint a büntett nyomait, még a tyuk is kikaparja. Tárnyunkra alkalmazva nem jelenthet ez egyebet annál, hogy a bűnös büntetésének magas erkölcsi szükségéből utól kell ernie, akármilyen esze legyen is bűnösségek elpálástolásra s akármilyen gyarlók legyenek is a bűnösség kiderítésére hivatott közegek.

De ha az uszorasokkal szemben léptenyomon az ellenkötő tapasztaljuk; ha látjuk, hogy a legkitűnőbb képzettségű, legkiválóbb jellemű tagokból álló bíróságok az elejki került uszora-perekben felmentő itéleteket hoznak: ennek valóban nem lehet egyéb oka, mint az, hogy a törvény nem ad elég gyóvert a bíró kezébe, melylyel az elebe állított gonosztevőt lesujthatná.

A sors mégsem valami nagy barátja lehet a mi III. kerületi érdemes képviselőnk által referált uszora-törvények. A Hay Bernát pere fia se lehetett annak a rengeteg nagy uszora-pernek, mely valamikor talán mégis csak tárgyalásra fog kerülni a budapesti kir. törvényt-szek előtt.

Ez a per gyönyörűen fogja megvilágítani az öt év óta érvényben levő törvény áldasos hatásait. Latni fogjuk annak során, miképen lehet éveken át legalább büntetlenül 180—260% -ot harcolni s a mi legvisszataszítóbb az egészben, meg fognak előttük nyilni társadalmi életünk nagy orvnyei, a melyek szelén azauban ezuttal nem siralmas, nem szánalomra méltó áldozatok, hanem oly férfiakat látnak desperámi, a kiknek könnyelműsége azon magas állásokra nézve, melyeket betöltenek valóban compromittáló világot vet, a mi ki is veszi őket az egyeni viszonyok kivételének oltalma alól s a hírlapírónak s jogásznak egyaránt megengedi, hogy ügyökkel a nyilvánosság előtt foglalkozzék.

Ily szempontból kívánjuk az uszora-törvény tarthatatlanságát legelőkeltebben megvilágító Pulszky-fele uszora-per legközelebbi számainkban ösmertetni.

A nő-emancipáció kérdése.

— Irta s telolvasra Csiky Lajos, akadémiai tanár. — (Folyt. és vége)

5. Felhozzák még azt is, hogy ugy sem lehet kikerülni a nőknek a politikai dolgokban való részvételét, csakhogy az most rendetlenül, inkább titokban történik, a nélkül, hogy a nők felelősséggel tartoznának te-teikért.

Elkerülhető volna ez mondják az által, ha a nőknek is, megadnák az államok a teljes politikai szabadságot. Ezen érve a fenjebekben, már körülbírói megfélemltünk s azon tebbekben, hogy a nők ilyformán csakugyan tény ellen, hogy a nők ilyformán csakugyan beavatkoznak a politikába. semmit sem lehet belovatoznak a politikába. semmit sem lehet tenni s az csak akkor jó, ha őket ilyen cse-

lekvényeikben vallásos és erkölcsi indokok vezérlik. De nézzük tovább kérdést, most már inkább erkölcsi és lélektani szempontból, s a politikai emancipáció teréről menjünk át más területekre is.

Bizonyos az, hogy alapján tévesztett azon irányzat, mely a nőt a családból és a házból ki akarja vonni a polgári élet küzdterére. Mint már említettük, a női képességek nem alkalmazhatók a nyilvános élet terén. A nőiséghez hozzátartozik a fátyol, mely nem akarhatja a megszerzett szellemi erőt nyilvánosságra vinni. Hanem a szívben őrizi azt és csak azon legszűkebb körrel közli, amelyben ő gyökerezik, és a melyben otthon van.

Egyáltalában nem akarjuk mi kizárni a nőt a tudományos és művészi pályák teréről. És ezzel ime a nő-emancipáció kérdésének egy másik mezejére csapunk át. Nem vitatjuk el, hogy a művészet terén is képesek a nők jelentékeny szerepet játszani. De azt mindenestre állítjuk, hogy az ilyen női talentumok csak a kivételekhez tartoznak és nincsen olyan művészi, vagy irodalmi tehetséggel megáldott nő, ki akár a művészet, akár az irodalom terén korszakot alkotó művet létesített volna. (?)

Van mindenesetre egy művészi ág, melyben a női talentum valódi önállóságra emelkedhetik, és ez a színművészet. De ne feledjük el, hogy ez oly annyira az utolsó tehetségen alapuló művészet, mint rajta kívül semmi más, és mert az a nagy nyilvánosság előtt gyakorolhatók, a női jellemre megvan annak a maga igen kártékony hatása.

Tovább menve, azt követelik a nő-emancipáció bajnokai, hogy adassék jog a nőknek az akadémiai, vagy egyetemi pályák végezésére, hadd lehessenek ők ügyvédek, bírák, vagy orvosok, tehát hadd tehessek rá fejükre a jog — vagy orvostudori barátát, főveget. Hogy lelkesíti pályára léphessenek, vagyis, hogy a papi infulat, a lelkesítő suvegét fejükre tehessek, attól a ... hogysis mondjam illedelmesebben? ... attól a veszedelemtől egyszer-mindenkorra megmentette az egyházat hitünk nagy apostolának, Pálnak, a Korinthusbeliekhez írott első levele 14 részének 34 és 35. versében olvasható azon bölcs intézkedése: „A ti asszonyi népeitek a gyülekezetekben hallgassanak; mert nem engedtetek nékiek az, hogy szóljanak, mert éktelen dolog asszonyoknak szólni a gyülekezetben.” Talán az orvosi fakultás az, hol legkönnyebben felvehető volna a nő-hallgatók is, vagyis talán nem volna abban semmi aggasztó, ha egyes nők beavattatnának az orvosi tudományok egyes ágába azon czélból, hogy a nők körül ők orvoskodnának.

Ha a nő-emancipáció hívei azt követelik, hogy a nők jogi ismereteket igénylő hivatalokra is odaállíthassanak, tehát hogy ügyvédek és bírák s természetesen országgyűlési képviselők is lehessenek, tökéletesen megfelelnek a nőnek azon természetéről, hogy ők inkább az érzelem, mint az objektív okok és a csendes megfontolás által szeretik magokat vezetetni. Van aztán a dolognak egy más physiologicali oldala is, de a melyet nem említhetek föl.

Kérdésbe kell tennünk, hogy mit nyer egy olyan nő, ki az emancipáció eszméi és tanai által elbódítottatva, kiragadja magát azon hivatási körből, melybe őt Isten teremtette. Azt nyeri mindennek előtt, hogy mindinkább megszűnik nő lenni. Botorkázik azon az uton, a melyen a férfiak járnak, de férfivá nem

leszen soha. Ellensége lesz ama vallásos tannak, mely a házasságot a nőt alárendelő férfiaknak. Gunyolja a házasságot, mint elavult intézményt és a férfi nemmel szemben föltétlenül önállóságot igyekszik magának szerezni. De mi lesz ennek a következménye? Igen sok esetben az, hogy ha az ilyen nő férjhez mehet, könnyű szerrel férjhez is megy. vagy ha hű marad emancipatio ábrándjaihoz és így szeret meg egy férfit igazán, és ez nem veszi őt el, szívének igaz szerelmi érzelmé, nőiségének eme legigazabb bizonyítéka lesz az egyedüliség kínzó magányában erős vádlójává, fájdalmat okozó nemezésivé. Bizonyára még egy olyan nőnél is, ki elég önző és büszke arra, hogy sohasem érez igaz szerelmet szívében, jönnek elő olyan órák és időszakok, midőn ő valami mély, valami névtelen bensős fájdalommal, valami kimagyarázhatatlan honvágyat érez, mikor olyannak érzi magát, mint a gyökeret; mikor ő képzelt magasságából és képzelt szabadságából vissza vágyik egy, a házban és a család kebelében folytatandó csendes és észrevétlen, női kötelességek és tisztá női lelkiismeret által szabályozott élet körébe.

Tisztelt Hallgatóim! Én ellene vagyok a széles értelemben vett nő-emancipációnak. Nem méltányolom azon modern apostolok elveit, kik többet beszélnek a nők jogairól, mint kötelességeiről, és határozottan merem állítani, hogyha a nő felszerelési a férfinnel iránti állása követelményeit, annak egész természetes következménye lesz az, hogy a férfi is felszerelési a nőnem iránt tartozó udvariassági kötelességeit.

Végre is jobb, mint egy német író (Erdmann) szellemesen jegyzi meg, egy csókál kormányozni a világot, mint azt tudományos dissertációkkal szolgálni.

Többször hangsúlyoztam a nő-emancipáció szövege előtt e jelzőt: „széles értelemben vett.” Igen, mert azt szélesebb értelembé véve, annak jogosultságát okos ember nem vonhatja kétségbe. Nem vagyok én annak ellene, hogy nehez időkben, mikor a megélhetés kérdése, a létért való küzdelem oly nehez teherrel nyomul sok esetben egyes nők vállaira is, — nem lehetek én annak ellen, hogy közülök azok, kiknek ehhez tehetségek vau, nevelő-nők, tanítóknak képeztessek ki magokat, vagy akár távirati, postai, vagy vasúti szolgálatot vállaljanak, vagy akár az ipariskolákban egyes, nekik való iparágakat eltanuljanak. Tiszteltem a nőt, ha az emberszeretet műveiben a játékoság oltára körül forgódik. Tudom azt is, hogy a nő egyáltalában nem zárható ki a közügyek terén való befolyástól sem.

A művelt nő játékos befolyással lehet az államra, az egyházra, az irodalomra és a művészetre, de e befolyás csak akkor üdvös és jótékony, ha az nem közvetlen, hanem a férfi által közvetített. A nő segítőtje a férfinak, oldala mellett áll ennek, s mint feleség sok tekintetben és módon üdvös befolyással lehet a férj nyilvános működésére. Tiszteltem a nőt, mert tudom, hogy az egész jövő generatio, fejlődése első fokain, egészen a nők kezében van, és így mint anyák a lehető leg nagyobb befolyást gyakorolhatják a helyes vagy helytelen nevelés által a közelet miként való alakulására.

Isten szerzetet, hazaszeretetet, ember-szeretetet az anya térdén tanul a gyermek; tot vetettek el tehát a magvak, melyekből az emberlét fajja felnövekedik.

Igen fontos dolognak tartom a nőkérdést, s a helyes növevést, korunk egyik legfontosabb szűkebb körébe tekintem. Az már nem tartozik ide, hogy eladjam, mik legyenek a nőnevelés terén az irányadó elvek, de azt mégis kimondom, hogy a vallásos és nemzeti irányú nevelés előttem a valódi ideál. Nem képelek valami jobban bántót, mint egy istentagadó nőt, s úgy hiszem én is, hogy az általános műveltség tárgyainak körében az anyanyelvnek, a haza költészeti irodalmának és történetének tudása sokkal nagyobb fontosságú dolog a növekvő ifjú leányra, mint például a sok idegen nyelven való parlózkodási képesség.

Ellensége vagyok a széles értelemben vett nő-emancipációnak, azért mert tönkreteszi az a nőben a nőt. mert megsemmisíti a családi életben található boldogságot, utat egyenget az erkölcsi telenségnek, s így megrendíti az állami élet alapjait is.

Mint előadtam forradalmakkal kezdődött és fejlődött e kérdés. A forradalom nem lehet eletelemünk. Ha elhangzik annak mámoros zaja, ha beköszönt a szívekbe a beke szelid megszokott rendébe. Ott, hol a nő-emancipáció elment már csaknem a legszűkebb határokig, sokszor érzik már annak áldatlan hatását, it, a mi hazánkban — hála a magyar nép józan-ságának! — aligha meggyűn e téren tovább, mint a meddig fejtegetéseim szerint, minden magasabb érdekek szempontjából elmelettünk.

Tisztelt hallgatóim! Kérem, mélyen tisztelt uró! Massillon, hírneves francia római katolikus hittudósok a 17-ik században, egyszer XIV. Lajos francia király előtt predikálván Versaillesben, beszéde végeztével ezt a kritikát kapta a királytól: „édes tisztelendő uram, mikor én más nagy hittudókat hallottam, mindig meg voltam velök elégedve, de most, hogy őt hallottam, magammal elégtelentül távozom el a templomból.” Könnyű megérteni a király szavait. A nagy hittudósok fölrázta az ő lelkiismeretét, tévelygése megismerésére juttatta őt. Ha — a mit nem hiszek — esetleg volnának önköz, melyen tisztelt uróknak olyannak, kik néha, merengő óráikban a nő-emancipáció eszméjét, e delibábszerű phantomot kergették volna: am távozzanak el innen velem, az udvariattal férfial elégedetlentül, de megvallom, fontosabb dolognak tartom önkre nézve azt, hogy magokkal, korábbi álmaikkal elégedetlentül távozzanak el innen.

HELYI HIREK.

* Közigazgatási bizottság. Hajdumegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta meg rendes havi ülést. Az alapsáni jelentés szerint a közbiztonság állapotok október hónapban voltak a legjobbak, mert több nagyszabású kihágás történt. Így — mint annak idejében megírtuk — a jósai jegyző a jósai legények megtámadták s rajta súlyos sértéseket ejtettek Özevgy Sandor Józsefnek cségei lakosnó lakásába ismeretlen tettesek betörték s nevezett nőu több rendbeli életveszélyes szurást és vágást ejtettek Szűcs Nagy Sándor nádudvari lakos két kabai lakos agyon vert. A mult hó bunkronikája tehát elég gazdag. Tízest 16 jelentett be. A hasznos házi átlakot egészségi állapota elég jó volt, járvány sehol sem uralkodott. Újabb feyelemi vizsgálat rendeltetett el Magi Sándor h. bősörményi adópénztárnoki segéd

ellen, továbbá Hegedűs Pál h. nánási mérnök ellen. A házi pénztár bevétele volt kész pénzben 42,796 frt 80 kr, kiadása 41,671 frt 34 kr, így a maradvány: 1125 frt 46 kr. Közigazgatási ügy beérkezett 862 db, ebből elintéztetett 793 db, közigazgatási bizottsági ügy beérkezett 226 db, ebből elintéztetett 131 db. A tisztifőorvos jelentése szerint (tisza derült nap volt október folyamán 7, — borongó és változó 12, — ködös három, der 6, eső 7 napon jegyeztetett, összesen 60 m. m. csapadékkal. Dörgés — villámok 2 napon volt. A hőmérő árnyékban + 28 és — 2° C. között ingadozott s a hónap közép hőmérséke + 11. 13° C. volt. A légsúlymérő 753 és 777 m. m. közt ingadozott. — az egészségi állapot okt. hó folyamán mit sem javult. Betegedések nagy számmal fordultak elő. A hevenyfertőző kórok közül a vérheny és toroklob uralkodtak, ezeken felett még a hagymáz is fölépelt. Meghalt a mult hóban a vármegye területén 40 egyén, született 518 gyermek, így a szaporodás 118 főnyi. Rendkívüli haláleset 9 történt, ebből 3 erőszakos haláleset, 3 kóros — általi öngyilkosság, 3 pedig szerencsétlenség — általi halál. A kir. adófelügyelő jelentése szerint egyenes adók ezimén befolyt 111,886 frt 56 k, kr (8279 frt 69 krral több, mint a mult év hason havában), háltmentesek díjak ezimén befolyt 2835 frt 01 k. (A mult év hason havával szemben 640 frt 95 krral kevesebb.) A kir. tanfelügyelő jelentése szerint az iskoláztatás (az iskolákba feljáró gyermekek számát véve alapul) jeles volt: Földesen, Kabán, Nádudvaron, Mikro-Pécsán, Szovátón, Tégláson és Tetélen. — Jó volt: Egyeken és Hadházon. Kielgítő volt: Cségen, Felső-Józsan, P-Ladányon és Sámsonban. Rossz volt: H-Böszörményben, Alsó-Józsan, H-Dorogon, V-Pécsen, Szoboszlón és H-Nánáson. B-Ujváros előjárósága a kimutatás nem küldte be. A kir. főmérnök jelentése szerint a nádudvar-kabai uti építési befejeztetett s az alapsáni jelenlétében a kiküldött bizottsági tagok közreműködésével októ. hó 28—29 és 30-ik napján felülvizsgáltatt. A pótmunkák befejezési határidejél f. évi nov. hó 30. tizedetét ki. Az uti építési költsége az anyaggal együtt 101,112 frt 81 krra került. Közmunka-váltás ezimén 6628 frt 06 krral folyt be. Leírás nem eszközöltetett. A kir. ügyész jelentése szerint a h-böszörményi fők-felházban okt. végén fogva volt 31 férfi s 6 nő. A rabok kosárral kötelesek voltak s ennek jövedelméből befolyt 29 frt 5 k. Fegyelmi büntetést alkalmazni nem kellett.

* Hajdumegyei regalebőrlők mozgalma már olyan mérvet ért el, melylyel felvette az országos jelleget. A közre bocáotott felhívásra az ország legtávolibb vidékéről is érkeztek a csatlakozáshoz járuló s a mozgalmat támogató regalebőrlők levelek s így Szeged, Kézdivásár, Szolnok, Dicsőszentmargitay, Török-Szt.-Miklós, Eled és vidéke, Jászberény, Püspök-Ladány, Gyoma, N-Káta, Tisza-Ábád és Szalók, Kisújszállás, Szentcsanak, Mátészalka, Földes, Tisza-Lucz, Nádudvar, Gesztely, Irsa, Ipolyás, B Gyula, Ujfehértó, Gálszécs, Késmárk, Miskolc, Győr, Pámasd, Bárod, Hódmezővásárhely, Mako, Tetélen, Putnok, Felső-Bánya, Károlyfehérvár. Nagy-Bánya, Szeghalom, Makrantz, Csenger, Kóta, stb. mind képviselteti magát a képviselőházhoz benyújtandó s a sérelmes szakaszok által okozott károkat kárpótlást kérelmező felirat

A „DEBRECZEN” TÁRSZAJA

F á k k ö z t.

Szeretik-e a fenyves suhóságát? Én nem itt születtem; de szeretem nagyon Soha ily zenének nem hallani mását, Sívó harsónán vad igézet vagyon... Ha belekap a szél őrdjögő viharja, Sudarától engem el nem mozdít semmi. Oldhatlan talányok értelmét akarja Zokogásán telkem kicsikarni, — lesni.

Mert jelent valamit, hogy dús lombzatját Az elemek ennek, télen is kímélik; A míg társaitak mind lefosztogatják, — Mint a caonról a húst — tövig lemetélik. Vagy tán, mikor így sir, ily dacosan jajgat, Birkozik a gyilkos hatalommal ő is? „Nem adom koronám! Tömből kifacsarhatsz; Minden égy-égy megharagolt esztendő itt!”

Ki tulajdon lábán, két erős karjával, Vagy tűz lelke szárnyán kelt ily szirt alapra; Egybesir bensője e sötét danával, Férgetgek sodrán csak ezt hangoztatja: „Nem adom!” — És mégis, oda kell, hogy adjuk! Fenyves-, ezédrus-erdő — porhalomná omlunk S a keringő turban majd elzokoghatjuk: „Mi is egykor éltünk, mi is egykor voltunk!”

De ha elveszendő az erdő, a gyöngye. Porrá lesz, ki remeg és a ki remegtet: Dicsőbb azra lenni tusakodva, törve, Mint sárgultan dőlni a bus elemeknek, — Dacozs enyelgés közt eredni bírokra, Búske nyugalomnak főségében állni. Kacagva szakadai, ha kell, darabokra: Oh tanítsatok meg, fenyvesek sudári!! (Késszvár, 1888).

E. Kevács Gyula.

Röpirat 1861-ből.

(1847 vagy 1848? Tájékoztató. Több képviselő Debreczen. Nyomatott a város könyvtárában. 1861.) (Folytatás.)

A legfontosabb kérdés következett. Hogy az országgyűlésnek legelső teendője nem lehet más, mint felszólítani az alkotmányosság ellen elkövetett merényletek miatt s tiltakozni nem erőszak ellen, mely az 1848 ki alkotmányos biztosítékokat meg felyvást elvonja a nemzetől, — erre nézve véleménykülönbség alig mutatkozott; hiszen minden képviselő programjának élén az 1848 állott s a minden ároni beküldők közül azok, kik nemcsak a kényszerűség esetére keszek — természetesen a haza érdekeiben, a hon javára, — azt részben feláldozni, hanem fontos érdekeiknél fogva énként is az 1847 felé gravitálnak, — még nem láthaták elkeresztetnek azon idő pontot hogy terveiket és céljaikkal nyitlan a közönség elé léphessenek. Egy közös értekezleten szóban hozatott a tárgy. Az értekezlet nem vonult zár ajtó mögé s az ott mondottak később az országos ülésekben bőven ismételve s kifejezve önék. Kettő van mégis a mi kevéssé lesz tudva a közönség előtt s tájkozatoságot — mi e sorok egyedüli czélja — némileg elősegítendik. Egyik: hogy ez értekezlet már alig emelkedett egy két hang a nyilatkozvány mellett, az is nyomtalanul hangzott el, mintha soha sem lett volna a közvéleménynek uralkodó nézete, hogy az országgyűlés betölti hivatását, midőn egy erélyes nyilatkozvány kibocsátásával minden tétova nélkül szűntszlik azon esetben, hogy az 1848-ki alkotmányos biztosítékok előlegesen helyre nem állítatnak! Megpenditetet a felirat eszméje s a képviselők elé mint olyan terjesztetett, mit semmit sem kockáztat a nemzet részéről; egyenesen nyilatkozatra kényszeríti a kormányt és sikertelenség esetében még mindig fenhagyja a cselekvés szabadságát szigorúbb rendszabályokra nézve. Ismét fenyegetéshoz folyamodtak; ijjeszt-

gettek az országgyűlés eloszlásának lehetőségével és beakarták bizonyítani, hogy az nagy veszélyeket hozna az országra, miután az örökös tartományok népeinek megnyugtatása, Horvátország kívánatainak s kivált a nemzetiség kérdése megoldása az országgyűlés együttmaradását rendkívüli kívánatossá teszi éppen mireánk nézve. — Be akarták bizonyítani, hogy az, vajjon a magyar országgyűlés az uralkodó ház egyik tagjához, kinek Magyarország trónörökösége meg tisztán sem áll s ki e mellett el van határozva saját ismételt kijelentései szerint is alkotmányellenesen uralkodni, — felírást intézen-e? pusztán formakérdés; egy felírás a törvényességből semmit fel nem ad. A következő eszmé megmutatta, hogy igen sokat kockáztatott, és adott fell! Akkor azonban az értekezlet nagy részének megtetszett e kibuvó ajtó, melyen egy nagy horderő lépésre való elhatározástól menekülni lehetett. Maga Teleki László, ritka pártvezéri tapintattal egyszerre belátta, miszerint mindezek ellenében a többség érzi ugyan, hogy egy felírás a törvényes térnek odahagyása s a bizonyítatlan kimeneteli alkudozás ösvényére lépés, hogy Ausztria az egyezkedés útján is csak megfontásunkra tör, hogy csak a szilárd elhatározás és a nemzet erős magatartása előtt fog terveivel hátrálni s csak egy erélyes visszautasítás eszközölhetné egész alkotmányunk elismerését és jogaink tisztelben tartását; — hanem belátta azt is, hogy az országgyűlés nem oly elemekből áll, miszerint az már most a legelső ténynél oly merész, időleges szövedésekkel és szövedelmekkel jár, de egy erős nemethez egyedül méltó egyszerű politikának követésére hajlandó legyen, melynek a nyilatkozvány után következni kellene. Azért midőn nem titkolt, hogy a törvény és politika egyebiránt a nyilatkozvány kibocsátását követelő, legelső szavával hajlandóan nyilatkozott egyelőre egy határozatában fejteni ki a képviselőház első

felhívását. Ki nem tudja, hogy az elhunyt férfi mily kevéssé titkolt e napokban: csaió dásának fájó érzetét, látván az ingadozást ott, hol azt szerencsétlenségnek tekintette! Létrejött a házbán a felírás és a határozat párta, a bécsi magyar kormányfőnek politikáját akar a beannuk helyzetet bizalommal, akár egyéb okoknál fogva, tevékeny működéssel vagy a vázalkozás politikájának alélt semlegességével támogató jobboldal elvált a baloldaltól. — Magában véve a pártok létezését egy alkotmányos közéletben még soha sem tekintette senki szerencsétlenségnek, sőt a véleményszabadság mellett a pártoknak okvetlen ki kell fejlődniök. Ha valaki ott, hol az alkotmányos élet gyökeret vert a nép meggyőződésében és a társadalmi viszonyokban — az ellen akarna szónokolni, hogy nincsenes s ne is legyenek pártok — az ily politikust nagyon gye metek kedélyű embernek tartanak és ha nagyon sokat foglalkoznak az eszmével, végre oly intézethe utasítanak, melynek falai közt az egyéni nézetekben a legkorlátlanabb elérés uralkodik a nélkül, hogy pártok alakulhatnának. Alkotmányos közéletet pártok nélkül épp oly kevéssé lehet képzelni, mint a folyamat hullámok nélkül; mi azonban soha sem zárta ki azt, hogy egy nemzet válságos időkben nagy feladatokkal szemközt, az eszközök nézve épp úgy, mint a cél iránt teljesen egyetértesen s hatalmat, tekintélyt, erejét ekkép mutassa meg. De a pártok nem enyésznek el, nem semmisülnek meg; ilyenkor a pártok megmaradnak, hanem bizonyos célra egy nagy nemzeti akarattal egyesülnek. Az országgyűlés kezdetén nem ily fogalmak emelkedtek érvényre. Megtörtént nem egyszer, hogy valamelyik képviselő kijelenté, sőt: felírat párt, határozati párt, ellenpárt; — és ilyenkor kivált a jobboldal mindig iszonyuan felszadt, tiltakozván azon föltevés ellen, mintha képviselőház tagjai között pártszakadás volna. Eppen nem lehet eszdelni s ideletanilag nagyon természetesen látszik, hogy a

alírásába kiküldött tagjainak lakoznak viselő utának orakor tából A r o város reg per M o utaznak Az laf. A bud (Lers Vild egyetemi Kálmán m vnynek a pontjaira neki. A ke gada a kü meleg vála A f megyőződé a tanuló i juk, de ne is, hogy e kor, midő nia, jó p e tett a m gondolkák ha valamik művelt hat iránti polg áltásti, h Kltónben e fáimnal, h dolgok ne vagy-egyal it a tiszt e tehesse. (H lehetne!) E kereslet, 5 a n e o m. Az egy pokban a h mezi keresé mi ifju a gyben az de b r. jo g üest tartá lépontot fo javaslattal nek láttak a egyetem ifj megkapják * Felo vasára, me tad jegyek kapatok, u nem volt la seg pontos zottság * Erat gymna-uaib erettség viz tartatnak a erte szűke mellett legk 12 óráig legk 12 óráig a t o a többi lapok * Esti feakedő társ gybuzósága szaktanfolyan este 8 órako jobboldal mo magokat, mid fölött, ott tá egykor a hal deimek teren lottak, mind érdekeikkel a szag független körülmények helyzetét ez m annyit bizonyí kósti természeti kővetve, kep sem szög ségűl, mely söt elreutes ségbe vonván által azon alap önmagat elme etem s elamit vilagos csálás. Talán solt zamban anyi mennyit az ert magat a zorn sa, midőn egy lektüdesere v „negmentése v nak szaszját, emberiség érd mely küzdő érd is kell hogy el egy nagy csele ertes De visz gesebb és boss követeli, hogy erők állásponok elköszakaz vagy pedig abb dosából és ha kedjek ki.

továbbá Hegedűs Pál h. nánási mér... A házi pénztár bevétel... 42,796 frt 80 kr, kiadás 41,671 frt...

aláírásban. Az értekezlet által f. hó 6-dikán... A jelentkezett hallgató urak felhívának...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

Egy helybeli kereskedő... A mint tegnap hazafelé ment a színházból...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

reggel pusztítsuk ki a rózsatövek közül... A tearózsákat, különösen a tearózsá-fücskakat...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

Egy helybeli kereskedő... A mint tegnap hazafelé ment a színházból...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

reggel pusztítsuk ki a rózsatövek közül... A tearózsákat, különösen a tearózsá-fücskakat...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

Egy helybeli kereskedő... A mint tegnap hazafelé ment a színházból...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

reggel pusztítsuk ki a rózsatövek közül... A tearózsákat, különösen a tearózsá-fücskakat...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

Egy helybeli kereskedő... A mint tegnap hazafelé ment a színházból...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

reggel pusztítsuk ki a rózsatövek közül... A tearózsákat, különösen a tearózsá-fücskakat...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

Egy helybeli kereskedő... A mint tegnap hazafelé ment a színházból...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

reggel pusztítsuk ki a rózsatövek közül... A tearózsákat, különösen a tearózsá-fücskakat...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

Egy helybeli kereskedő... A mint tegnap hazafelé ment a színházból...

Az ifjúság és a véderő törvény-javaslat... A budapesti egyetemi ifjúság küldöttsége...

Színház. Az uszai gyöngy Gerő... Károly új népsziművét tegnap láttuk először...

MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás.

Nyári gyógyítás.

Őszi gyógyítás.

Téli gyógyítás.

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyár-jegy egy ssa és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörccs, nyak, gyomorégés, székrekedés, májbajok, vertolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznyi kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ült foglalkozással az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívvelyes „Isten fizesse meg”-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J. lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Legjobb bedörzsölő-szer

köszvény

CSUZ

és minden

meghűlési

betegségek

ellen.

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használati köszvény, csuz, mindennemű testfájdalmak és bémulással; borogatás alajában minden sérelem és sebnél, daganatok gyuladásaoknál. Belőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszul, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é. Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerártaiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. Két üvegnyi kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micolup-ban

Raktárak Debreczenben: Tamássy Károly gyógyszer. Tóth Béla gyógyszer, Szent-Királyi és Kalenda, Gerébi Fülöp.

COGNAC SANITAIRE

Számos orvosi tekintély által mint legegészségesebb italjániva, nélkülözhetetlen. — Kitűnik kellemesebb enyhessége és paratlanizletességével.

Főképviselet az osztr. mag. monarchia részére:

Kohn testvérek Kassa

Kapható minden elsőrangú gyógyszerártaiban, csemege kereskedésben és kávéházban.

Salgó-Tarjáni kőszénbánya részvénytársulat.

SALGÓ-TARJÁNI darabos- (tömör) és koczka-szén háztartások számára továbbá

AKNA-SZÉN GYÁRI CZÉLOKRA

kitűnő minőségben és a legolcsóbb árak mellett szállítatik Budapesten, valamint minden vasuti állomásra. — Megrendelések Budapestre az igazgatószobához (V. kerület, József-tér 14 szám alatt) intézendők és pontosan fogantatottatnak.

A Salgó-Tarjáni kőszénbánya részvény-társulat igazgatósága Budapest, V. ker., József-tér 14. szám.

99

428.

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül és az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. é. június 1-én életbe lépett eladási, nyelési és szállítási módokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénzfizetés mellett, szákkal együtt

AB. Asztali dara nagy és aprószemű	17.40
C. Szinte közepeszerű	16.40
0. Kihályliszt	16.40
1. Lángliszt	16
2. Montliszt	15.40
3. Zsemlyenliszt 1-ső rendű	15
4. " 2-od	14.40
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13.60
6. Szinte 2-od	12.40
7. Közép kenyérliszt 1-ső	11.60
8. Szinte 2-od	10.80
8 1/2. Barna 1-ső	10
8 3/4. Szinte 2-od	7.80
9. Lángliszt	70
10. Veres liszt	50
11. Finom korpa zsakkal	50
12. Durva korpa zsakkal	50

A finom és durva korpa árából eddig engedélyezett 5%-tól engedmény a fennemített egyezmény folytán szintén beszüntetett.

Debreczen, 1888. nov. 11.

Ramsauer Károly-féle

élesztőnőküli

egészségi Zwibach

raktára Gerébi Fülöp

kereskedésben Debreczenben.

Penzkölcsön

közvetítetik önálló, elfogadható társadalmi állásban levő egyének részére, u. m.: iparosok, kereskedők, hivatalnokok, katonatisztek, magánadók, birtokosoknak stb., ugyazintén, kölcsönöknek is módhoz képest 50 frttól 1000 frtig, mint magán személyi kölcsönnyel, vagy háromhavi törlesztésre, és kamat mellett.

Ingatlan betablázására

1000 frttól fenti amór

Konvert. cönügylet. nyösen esz. discret pon. Bövebet:

Steiner G. A. Budapest,

Gróf Karolyi-utca 12.

Levelebeli megkeresésekhez 3 drb. válaszjegy csatolandó.

Pirszen

(C. A. K. S.)

ugyszinte kőszén fűtésre és kovácsok részére legjobb minőségben házhoz is szállítva ajánl jutányos áron a legszeszgyár igazgatósága Debreczenben.

Megrendeléseket részünkre elfogad KÖNDÖR L. üzlete Czegléd-utca.

KÖNYV- és KÖNYOMDAI-MUNKÁK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE

KÖNYV- és KÖNYOMDÁJA

Debreczenben, Főpiacz. Sz. Nagy Károly ház.

Ajánlja magát mindenféle

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKÁK

gyors és pontos elkészítésére; elvállal: tankönyveket, hirlapokat és folyóiratokat minden nyelven, et-hor- és árlapokat; díszműveket

arany- ezüst és színnyomatban; a törvénykezéshez megkívántató

* ROVATOZOTT IVEKET; *

diszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöltetnek.

A papir gyári árban számítottatik.

HIRDETÉSEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hirlapban legolcsóbban számítva közléteszek.

KUTASI IMRE könyv- és könyomda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz SZ. NAGY KAROLY ház.

Debreczen, 1888. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdája.

1888.

Előzetes Helyben és pól...

Egyre sz...

Előzetes...

Önkéntes

(K. B.)

pács, a vést, munka eszközei a kard és több lyogni fognak kint, a mai kik ezen állag látjuk, hogy a miatt roskadoz solyra, — sőt felett, ha volna nem fásította v esőnek, a re mely a kibont mai viszonyok alig hisz.

Eddig is katonas-kodás, zánkat fegyverre nakodtunk voln dek munkaerőt lat. Népesebb kéz hiányát nekünk, még elv szolgálat, — d munkájára szü masztó a katon a hadügyi inté sőt még súlyos terheket.

Az iskolák joguk volt ahoz kéniesi szolgál telezettségüket. letették a tisz tartalékos tisz gát nem tettek, szatérhetek pót sőt az önkéntes nalmányaik foly vőre azonban — javaslat törvény kételkedhetünk) azon önkéntes, nem tudja, kö tényleg szolgálai alatt tanulmány

Ezen új in nak az intellige keibe, — azért tes, hogy az if megindult a czé tasok ellen a u gyon jól érzi, h nak rá, nagyon saban ezen új id meg lesz gátolva tet érdemei, hogy emel.

Lesz-e azon e szavakat?

Tisza Kálmán lesz ezek közt, mi itjuság küldöt ben nála járt, ki semmi natar tehet. Sőt azt saját fiánál vizsga követelmé hogy azoknak az szerrel meg ne fel

Ez azonban gyöngébb biztatás Tisza Kálmán fiat tették, nem követ embert is átérész képzalható azon tekező honában, bármely vizsgán fe) próbálna csak jelenlétében ráh mely különösen annyit borsot tör nek orra alá: tiszti vizsgán. megteheti, még Szóval kivétel